

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-48/2021/2

Datum: 28. 10. 2021

Ministrstvo za pravosodje
gp.mp@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (EVA 2021-2030-0045) – MNENJE

ZVEZA: vaš dopis št. IPP 007-599/2021 prejet dne 5. 10. 2021 in priloženo gradivo

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP-1), in 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju Splošna uredba) v nadaljevanju posredujemo mnenje Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju IP) k prejetemu predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij – EVA 2021-2030-0045 (v nadaljevanju predlog ZIKS-1H).

Kot je razbrati iz prejetega gradiva, predlog ZIKS-1H v 2. členu deloma spreminja 250.a člen ZIKS-1, ki ureja obdelave osebnih podatkov iz kazenske evidence, in sicer glede dajanja podatkov iz kazenske evidence in elektronskega dostopa do kazenske evidence.

Uvodoma želimo izpostaviti, da se v skladu s 35. členom Splošne uredbe v primeru obsežne obdelave osebnih podatkov v zvezi s kazenskimi obsodbami in prekrški iz 10. člena Splošne uredbe (kamor nedvomno sodi ureditev in spremembe iz 250.a člena ZIKS-1) zahteva predhodna izdelava ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov. Glede na materijo predlaganih sprememb – elektronski dostop različnih subjektov do kazenske evidence ter povezovanje kazenske evidence z drugimi zbirkami osebnih podatkov bi po mnenju IP taka ocena učinka vsekakor bila potrebna z namenom pravočasne prepoznave in naslovitve vseh tveganj za varstvo in varovanje osebnih podatkov v okviru kazenske evidence in bi jo bilo smiselno izdelati v fazi priprave zakonskih sprememb in ne šele v fazi tehnične izvedbe sprememb, ko je zakonska ureditev že določena in zavezujoča.

To potrjujejo tudi ugotovitve inšpekcijskega postopka IP, ki je v teku, in v okviru katerega je IP med drugim upravljavcu (Ministrstvu za pravosodje) odredil nekatere pomembne ukrepe v zvezi z varovanjem osebnih podatkov v okviru kazenske evidence, med drugim v zvezi z opredelitvijo kategorij posameznikov, katerih podatki se obdelujejo v kazenski evidenci; izbrisom vseh obsodb, za katere je potekel rok za zakonsko rehabilitacijo; zagotovitvijo, da se podatki v primeru rehabilitacije nepovratno izbrišejo in ne zgolj blokirajo; sklenitvijo pogodb o pogodbeni obdelavi ter ukrepi v zvezi z dostopanjem uporabnikov, ki neposredno dostopajo do kazenske evidence.

Nov 250.a člen s spremembami naj bi se glasil:

»250.a člen

(1) Ministrstvo upravlja kazensko evidenco, evidenco vzgojnih ukrepov in evidenco izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost (v nadaljnjem besedilu: kazenske evidence), skupno evidenco kazenskih točk v cestnem prometu in evidenco pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških (v nadaljnjem besedilu: evidence). V evidencah se obdelujejo: osebni podatki, vključno z enotno matično številko občana, o storilcih kaznivih dejanj iz sodb ali drugih odločb sodišč, podatki o izrečenih kaznih, varnostnih ukrepih, pogojnih obsodbah, sodnih opominih, vzgojnih ukrepih in o obsodbah, s katerimi je bila storilec kaznivih dejanj, o katerih se vodi kazenska evidenca, odpuščena kazen, o izrečenih sankcijah v postopku o prekršku ter o njihovih pravnih posledicah; poznejše spremembe podatkov o obsodbah, ki so bile vpisane v kazensko evidenco, pa tudi podatki o izvršeni kazni in razveljavitvi vpisa neupravičene obsodbe. Na podlagi enotne matične številke občana se iz Centralnega registra prebivalstva v kazensko evidenco vpiše veljaven podatek o osebnem imenu.

(2) Podatke za evidence iz prejšnjega odstavka posredujejo ministrstvu sodišča, prekrškovni organi, pristojni tuji organi po predpisih, ki urejajo mednarodno sodelovanje v kazenskih zadevah, upravljavec Centralnega registra prebivalstva ter drugi državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki obdelujejo podatke, ki so potrebni za vpis, hrambo, izbris oziroma točnost in ažurnost podatkov v kazenskih evidencah. Ministrstvo lahko v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, zakonom, ki ureja davčni postopek in zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, za izvajanje njegovih nalog in pooblastil iz prvega odstavka tega člena ter za namene zagotavljanje točnosti in ažurnosti podatkov ob vpisu, hrambi ali izbrisu podatkov iz evidenc vzpostavi neposredni elektronski dostop do informacijskih sistemov teh organov. Ministrstvu se v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in zakonom, ki ureja davčni postopek, za izvajanje njegovih nalog in pooblastil iz prvega odstavka tega člena ter za namene zagotavljanje točnosti in ažurnosti podatkov ob vpisu, hrambi, izbrisu ali posredovanju podatkov iz evidenc, omogoči neposreden elektronski dostop do Centralnega registra prebivalstva. Dostop od oziroma do informacijskih sistemov drugih organov oziroma do Centralnega registra prebivalstva se izvede z imenom in priimkom, enotno matično številko ali drugimi podatki, ki v povezavi z osebnim imenom zagotavljajo enoznačno identifikacijo osebe, o kateri se izmenjuje podatek ter pravilno številko zadeve in navedbo pravne podlage. Za potrebe vodenja kazenske evidence za pravne osebe in evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških se omogoči tudi elektronski dostop do centralnega registra aktivnih in izbranih pravnih oseb. Dostop se lahko izvede na podlagi matične ali davčne številke pravne osebe.

(3) V evidence iz prvega odstavka tega člena se vpisujejo naslednji podatki:

1. ime in priimek ter datum rojstva;
2. enotna matična številka oziroma matična številka pravne osebe;
3. kraj in država rojstva;
4. državljanstvo;
5. stalno oziroma začasno prebivališče;
6. naziv in naslov sodišča oziroma prekrškovnega organa, za tuje sodišče tudi ime države; številka in datum izreka odločbe sodišča prve stopnje oziroma prekrškovnega organa, datum izreka in pravnomočnosti odločbe organa druge stopnje;
7. zakonska označba kaznivega dejanja oziroma prekrška z navedbo člena, odstavka in točke, ki je bil uporabljen;
8. čas izvršitve kaznivega dejanja;
9. vrsta in višina izrečene kazenske sankcije oziroma sankcije za prekršek, ki se vpisuje v evidenco, z navedbo trajanja izrečene sankcije;
10. vse spremembe v zvezi z vpisanimi podatki, z navedbo organa, ki je izdal odločbo, in podatki o njej;
11. v evidenci kazenskih točk se obdelujejo tudi podatki o vozniškem dovoljenju ter podatek o času izvršitve prekrška.

(4) Za vzgojne ukrepe se upravlja posebna evidenca, v kateri se s smiselno uporabo določb drugega in prejšnjega odstavka obdelujejo osebni podatki o mladoletniku, podatki o izrečenih vzgojnih ukrepih in podatki o izvršenih vzgojnih ukrepih oziroma drugi podatki, ki se nanašajo na izvrševanje vzgojnih ukrepov.

(5) Podatki iz kazenske evidence se dajejo le za neizbrisane obsodbe sodišču, državnemu tožilstvu, policiji za potrebe kazenskih postopkov, ki tečejo zoper prej obsojeno osebo, organom, pristojnim za izvrševanje kazenskih sankcij, in pristojnim organom, ki sodelujejo v postopku za podelitev amnestije, pomilostitve ali za izbris obsodbe.

(6) Ministrstvo posreduje podatke iz kazenskih evidenc o neizbrisani obsodbi državnim organom, organom samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil, na obrazloženo zahtevo pa tudi pravnim osebam in zasebnim delodajalcem, če še trajajo pravne posledice obsodbe ali varnostni ukrepi, in če imajo te osebe za prejem podatkov upravičen, na zakonu utemeljen interes ali če zahtevi priložijo privolitev posameznika, na katerega naj bi se nanašali podatki ali če obstoj te privolitve izkažejo na drug ustrezen način. Državnim organom, organom samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil se omogoči varen elektronski dostop do kazenskih evidenc tako, da lahko zahtevo posredujejo tudi v elektronski obliki, in v primeru, če oseba ni zabeležena v evidencah, takoj prejmejo sporočilo, da oseba ni zabeležena v kazenskih evidencah. Če je oseba zabeležena, ministrstvo organu posreduje v elektronski obliki podatek iz kazenskih evidenc o neizbrisani obsodbi. Poslovnim subjektom in samostojnim podjetnikom posameznikom se lahko omogoči varen elektronski dostop do kazenskih evidenc preko državnega portala za poslovne subjekte in samostojne podjetnike, če zahtevi priložijo privolitev posameznika, na katerega naj bi se nanašali podatki ali če obstoj te privolitve izkažejo na drug ustrezen način.

(7) Ministrstvo o izbrisu obsodbe iz kazenske evidence obvesti upravljavca evidence zaprtih oseb. Podatke se lahko uporabi samo za izbris podatkov o sodbi iz evidence iz 50. člena tega zakona, kar upravljavec te evidence izvede najpozneje v osmih dneh po prejetju podatka o izbrisani sodbi.

(8) Podatke iz kazenske evidence za kazniva dejanja po 170. do 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, po drugem odstavku 175. člena, ki je izvršeno proti mladoletni osebi, in po 176. členu Kazenskega zakonika (Uradni list Republike Slovenije, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17), vpiše ministrstvo na podlagi pravnomočne odločbe o izbrisu obsodbe iz kazenske evidence oziroma po izpolnitvi pogojev za izbris obsodbe iz kazenske evidence v evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost. Podatki iz evidence izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost se dajo na upravičeno, z zakonom določeno zahtevo ustanov, društev ali skupin, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali v oskrbo.

(9) Posamezniku se sme na njegovo zahtevo brezplačno dati podatke o tem, da je bil oziroma da ni bil obsojen.

(10) Določbe o zakonski rehabilitaciji in izbrisu sodbe ter o sodni rehabilitaciji se smiselno uporabljajo tudi, kadar gre za sodbo, ki jo je državljanu Republike Slovenije izreklo tuje sodišče.

(11) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za sodbe, ki so jih državljanom Republike Slovenije in pravnim osebam s sedežem v Republiki Sloveniji izrekla tuja sodišča, določbe o posredovanju podatkov pa se uporabljajo tudi za državne organe, pravne osebe in delodajalce držav članic Evropske unije, če ni z zakonom določeno drugače. «

Upoštevajoč navedeno IP ocenjuje, da bi bilo v zvezi z zagotavljanjem neposrednega dostopa različnih subjektov do kazenske evidence smiselno po izvedbi predhodne ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov zakonsko opredeliti dodatne ukrepe z namenom zagotavljanja učinkovitega in

pravočasnega naslavljanja vseh tveganj v zvezi z varstvom podatkov pri tem, kot so npr. uveljavljanje pravic posameznikov na podlagi Splošne uredbe, specifikacije glede obveznosti morebitnih pogodbenih obdelovalcev, ukrepi za preprečevanje zlorab oz. nepooblaščenih elektronskih dostopov do kazenske evidence s strani zunanjih uporabnikov ter ukrepi za zagotavljanje pravočasnega izbrisa vseh podatkov po poteku rokov hrambe.

IP želi ob tem glede na določbe veljavnega 9. odstavka 250.a člena ZIKS-1 izraziti tudi skrb, da bi bilo mogoče določbo razumeti, kot omejitev pravic posameznika po 23. členu Splošne uredbe, zato predlaga, da se določba ustrezno dopolni.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.
namestnica informacijske pooblaščenke